

The Etiology of the Different Types of Paraphilia in Women and the Identification of Strategies to Prevent Them

Mahdi mahmodi*

Fatemeh Ghaderi**

Abstract

This study was an attempt in the etiology of the different types of paraphilia in women and the identification of strategies to prevent them using mixed research method (qualitative and quantitative). In the qualitative phase, interviews were carried out with paraphilic hairdresser women using phenomenology, and in the coding part, using Colaizzi method, the main categories and the subcategories of the factors influencing paraphilia in women were extracted. In the quantitative phase, with the goal of more generalizability of the results of the qualitative phase, a questionnaire consisting of 40 statements about 5 categories and 20 subcategories was developed and distributed among 204 hairdresser women (the research sample). The validity of the quantitative tool was tested using judgment method, and the reliability was measured 0/94 using Cronbach's alpha. For the analysis of the quantitative data, the confirmatory factor analysis method, and the SPSS 22 software were used. The results of the qualitative and the quantitative parts of the study showed that the main factors causing paraphilia in hairdresser women could be put under five categories including "**family factors**" Which includes 6 sub categories and include: Family Disturbances, Family members communication, Family affection and attention, Family over control, Father's Death, Addiction. "**Individual factors**" Which includes 5 sub categories and include: Level of education, Divorce, Financial Poverty, Addiction of person, Sexual harassment in childhood. "**Financial (economic) factors**" Which includes 3 sub categories and include: Head of household, Family Unemployment, Economic

* Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Tehran, Iran
(Corresponding Author), M.mahmoudi@pnu.ac.ir

** Master student in clinical psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran, fateme.ghaderi@ymail.com
Date received: 12-11-2020, Date of acceptance: 31-12-2020

Copyright © 2010, IHCS (Institute for Humanities and Cultural Studies). This is an Open Access article.
This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of
this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box
1866, Mountain View, CA 94042, USA.

prosperity. “**Cultural factors**” Which includes 3 sub categories and include: Religious beliefs, Virtual social networking, Media. And “**social factors**” Which includes 3 sub categories and include: Social status, Living area, the existence of tilted friends.

Keywords: Etiology, paraphilia, preventing, mixed research method, hairdresser women

سبب‌شناسی انحراف جنسی زنان و راهکارهای پیشگیری از آن (پژوهش آمیخته)

* مهدی محمودی

** فاطمه قادری

چکیده

هدف پژوهش، سبب‌شناسی انحراف جنسی زنان و شناسایی راهکارهای پیشگیری از آن است. روش پژوهش از نوع تحقیقات آمیخته است. در مرحله کیفی با استفاده از رویکرد پدیدارشناسی، ابتدا جلسات مصاحبه نیمه‌ساختاریافته توسط پژوهشگران با زنان آرایشگر دارای انحراف جنسی انجام گرفت که نحوه انتخاب آنها به روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی بود و با ۱۱ شرکت‌کننده به اشباع نظری رسید و در مرحله کدگذاری با استفاده از راهبرد هفت مرحله‌ای کلایزی، مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط به عوامل موثر بر انحراف جنسی زنان استخراج شد. در مرحله کمی و با هدف افزایش قابلیت تعیین‌پذیری یافته‌ها، پرسشنامه‌ای متشكل از ۴۰ گویه مرتبط به ۵ مقوله اصلی و ۲۰ مقوله فرعی تنظیم و با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای در اختیار ۲۰۴ نفر از زنان آرایشگر شهرستانهای اندیشه، شهریار، ملارد و مارلیک قرار گرفت. در حالیکه بررسی ۴۰ متغیر موثر بر بروز انحراف جنسی زنان نشان داد که مهمترین آنها به ترتیب «استقلال مالی»، «سطح تحصیلات»، «فوت زود هنگام پدر»، «محبت و توجه بیش از حد» و «سرپرست خانوار بودن» هستند، استفاده از روش تحلیل عاملی اکشافی نشان داد ۴۰ متغیر مورد نظر را می‌توان در پنج گروه عوامل اصلی شامل «عوامل خانوادگی»، «عوامل فردی»، «عوامل اقتصادی»، «عوامل فرهنگی» و «عوامل اجتماعی» گروه‌بندی و معرفی کرد. همچنین؛ سه اولویت اول برای پیشگیری از بروز انحراف جنسی در زنان به

* استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول)، M.mahmoudi@pnu.ac.ir

** دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، fateme.ghaderi@ymail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۱۱

ترتیب «کترل شبکه‌های مجازی»، «ترویج اعتقادات مذهبی» و «تامین مالی و عاطفی زنان ازسوی همسر» شناسایی شد.

کلیدواژه‌ها: سبب‌شناسی، انحراف جنسی، پیشگیری، روش تحقیق آمیخته، زنان آرایشگر.

۱. مقدمه

زنان در خانواده و جامعه نقشی مهم و اساسی دارند، اگر این طبقه از جامعه دچار تزلزل و انحراف شوند، کل جامعه تهدید و ملتهد خواهد شد و اگر زندگی آنها در امنیت و آرامش باشد، جامعه نیز به امنیت و آرامش می‌رسد. زنان در عصر حاضر بیش از زنان دیگر اعصار از چارچوب خانه خارج شده، آزادی بیشتری پیداکرده و همچنین در معرض آسیب‌های بیشتری واقع شده‌اند (شاپرکان و جبلی، ۱۳۸۹: ۲۳). از جمله این آسیب‌ها، انحراف جنسی (Paraphilia) است که دغدغه‌های فراوانی پیش روی انسان قرار داده است؛ چرا که این موضوع تأثیرات مخرب به‌سازی بر بیان خانواده و شکل‌گیری آسیب‌های اجتماعی دارد. هرچند موضوع انحراف جنسی قدمتی طولانی دارد، اما چون این مسئله و بیان آن در جامعه ما جزء تابوهای اخلاقی محسوب می‌شده، بحث کمتری پیرامون آن شکل گرفته است. در دهه‌های اخیر، با توجه به نظریه‌های دانشمندان و نظریه‌پردازان در حوزه‌های مختلف روانشناسی، جرم‌شناسی و آسیب‌های اجتماعی، مقوله انحرافات جنسی بیشتر مورد مطالعه و پژوهش قرار گرفته است. در حالیکه ادبیات علمی مربوط به انحراف جنسی تقریباً به‌طور انحصاری بر مردان تمرکز دارد، وقتی از زنان گرفتار انحراف جنسی صحبت می‌شود، عمدتاً منظور از لحاظ قربانی شدن آنها به دست مردان با اختلالات و انحرافات جنسی است. باید توجه داشت که واژه «انحراف» از صدھا سال پیش در اندیشه و گفتار پسری به-کار می‌رفته، ولی تبیین مصادیق جامعه‌شناسختی آن نسبتاً جدید است. جامعه‌شناسان و جرم‌شناسان، انحراف را به رفتاری اطلاق می‌کنند که مخرب زندگی بوده، مورد سرزنش قرار گیرد یا موجب لکه‌دار شدن شخصیت و جریمه گردد (ستوده، ۱۳۹۸: ۱۸). اینکلز (Inklez) اصطلاح «منحرف» را از لحاظ رفتاری بسیار گنگ و نارسا می‌بیند. از این‌رو، معتقد است که انحراف نه تنها با توجه به قوانین مدون اجتماعی، بلکه با ملاحظه اعمال و امور مورد توافق همگان نیز جنبه نسبی دارد و لازم است بین هنجرهایی که از طریق میانگین‌های آماری تعیین شده با آنچه از طریق مفاهیم اجتماعی، رفتار درست یا اخلاقی تعیین می‌شود، تفاوت قابل شویم (ستوده، ۱۳۹۸: ۳۶). بنابراین برای اینکه عملی انحراف یا کج روی به خود

بگیرد، باید عوامل زیادی را در نظر گرفت. این عوامل شامل اهمیت نسبی هنجرها در دیدگاه افراد، موقعیت خاص آن رفتار و ویژگی‌های فردی و اجتماعی شخصی است که عمل را انجام داده است.

جامعه‌شناسان برای فهم علل انحراف، به عوامل اجتماعی و فرهنگی شکل‌دهنده رفتار انسان توجه ویژه‌ای دارند و در تبیین‌های جامعه‌شناسختی، بر ساختار اجتماعی و الگوهای کنش متقابل فرد و دیگر اعضای جامعه تکیه کرده، به موارد زیر اشاره می‌کنند:

۱. جامعه‌پذیری ناقص: بر اساس این نظریه، اگر فردی درست اجتماعی نشده باشد، هنجرهای فرهنگی را با شخصیت خود عجین نمی‌سازد. از این‌رو، نمی‌تواند میان رفتار شایسته و رفتار ناشایست تمایز قابل شود.

۲. انحراف‌آموزی: جامعه‌شناسان معتقدند که بسیاری از رفتارهای انحرافی اکتسابی و قابل سرایت از شخصی به شخص دیگر است. برای مثال، ساترلند (Sutherland) می‌گوید: برای آنکه شخص تبهکار گردد، نخست باید یاد بگیرد که چگونه تبهکار شود. این فرآیند یادگیری در اثر کنش متقابل فرد با دیگران حاصل می‌شود.

۳. ناسازگاری‌های فرهنگی و ساختار اجتماعی: هر جامعه نه تنها هدف‌های پذیرفته شده فرهنگی دارد، بلکه ابزار پذیرفته شده را نیز برای نیل به این هدف‌ها در اختیار دارد. هرگاه به علی این ابزار در اختیار فرد گذاشده نشود، احتمال می‌رود منحرف گردد. کتله (Quetelet) بر این عقیده است که اجتماع مسئول تمام جرایم است؛ زیرا خود عامل به وجود آورنده آن است. اجتماع آلوده، از انسان‌های درست‌کار و پاکسرشست، موجوداتی ناسازگار، نادرست و ناپاک می‌آفریند و آنان را برای ایفای نقش‌های ناپسند آماده می‌سازد (واصفیان، ۱۳۸۸: ۱۵۲)

در حالی که تعاریف متعدد و بعضًا متفاوتی از مفهوم انحراف جنسی وجود دارد اما آنچه که در این پژوهش مینا قرار گرفته و برگرفته از مبانی نظری اسلام و جامعه‌شناسی اسلامی است، اینست که هر رفتار جنسی که خارج از چارچوب ازدواج باشد، انحراف جنسی است؛ زیرا آنچه طبیعت آدمی بر آن متمایل است، همان رفتار جنسی مرد و زن در قالب ازدواج است و هر تمایل و رفتار جنسی که برای فرد یا دیگران زیان‌آور باشد، ناهنجار تعریف می‌شود.^۱

۲. چارچوب مفهومی و پیشینهٔ پژوهش

بررسی‌ها دلالت بر آن دارد که در خصوص مفهوم انحراف جنسی، تعریفی دقیق و مورد پذیرش همگان وجود ندارد و جامعه‌شناسان، زیست‌شناسان، علمای علم اخلاق و روان‌شناسان هر یک تعاریف مختلف و بعضاً متفاوتی مطرح کرده‌اند. جامعه‌شناسان چنانچه روش‌های لذت یا ارضای جنسی مورد قبول و تصویب جامعه نباشد، آن را انحراف جنسی می‌دانند. زیست‌شناسان در روابط جنسی فقط به تولید مثل و بقای نوع توجه دارند و هر آمیزشی که در راه نیل به این هدف نباشد، از نظر آنها انحراف جنسی محسوب می‌شود. از نظر اخلاقی نیز به هر نوع ارضای جنسی که مورد نکوهش قرارگیرد و بلافصله احساس ندامت به فرد دست دهد، انحراف جنسی گفته می‌شود(ستوده، ۱۳۷۸). فروید به عنوان پدر علم روان‌کاوی، انحراف جنسی را عملی می‌داند که به منظور ارضای میل جنسی انجام می‌گیرد ولی هدف از آن تولید و تناسل نیست (فرزندوحی و دیگران، ۱۳۹۱: ۳۶). البته روان‌شناسان دیگر با انتقاد از این تعریف، آن را تعریفی بسیار وسیع دانسته و اعتقاد دارند انحراف جنسی عبارت است از عملی که به منظور ارضای تمایلات جنسی انجام می‌گیرد، ولی عمل مذکور بر خلاف عرف معمول بوده و منحرف جنسی به عمل انحرافی اعتیاد پیدا می‌کند و در واقع می‌توان گفت منحرف، شخصی است که تحت تاثیر بدآموزی محیط قرارگرفته، بدون اینکه هدف توالد و تناسل داشته باشد و بدون توجه به هنجارهای موجود، به اعمالی دست می‌زند که یک نوع عمل جنسی است. پس به طور کلی؛ هرگاه عمل جنسی از معیار و مقیاس عادی خارج شود اصطلاح انحراف جنسی بر آن مترتب است (آجданی و طباطبایی امین، ۱۳۹۰: ۱۹۱). البته با ژرفنگری در تعاریف فوق درمی‌یابیم این تعاریف، دقیق و جامع نیستند و اختلاف‌هایی نیز در میان آنها وجود دارد. برای نمونه در مورد تعریف اخلاق‌شناسان باید گفت ندامت و پشیمانی، در ابتدای انحراف است و زمانی که فرد به صورت پی‌درپی اعمال خلاف (جنسی) انجام دهد، دیگر ندامت و پشیمانی نخستین در او از بین می‌رود. تعریف جامعه‌شناسان نیز در جوامعی که هم‌جنس‌بازی از نظر عرف و قانون مورد تائید است، بی‌معنا می‌شود. در این خصوص؛ مروتی و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان «علل و عوامل انحرافات جنسی از دیدگاه قرآن و روایات» به بررسی مصادیق، عوامل و زمینه‌های پیدایش انحرافات جنسی از دیدگاه آموزه‌های قرآن و حدیث پرداخته‌اند. در قسمتی از این مقاله آمده است که:

زن بی‌تقوا در اثر ناز و کرشمه و حرکات شیطانی خود، باعث جلب توجه مردان ضعیف‌الایمان به خود می‌شود، در نتیجه باعث بهره‌بردن آنها از این فرصت بدون تعهد شرعی، قانونی، اخلاقی و مالی می‌شوند و از این رو موجب کاهش تمایل آنان به ازدواج و تعهد می‌گردند. این مسئله علاوه بر پسران مجرد، مردان متأهل را نیز تحت سلطه خود قرار می‌دهد و به مرور باعث بسیاری اعتمادی مردان به همسر خود می‌شوند و سرانجام این زن بی‌تقوا، سبب سردی و ازهم پاشیدگی یک یا چند خانواده می‌گردد (مروتی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰۱).

واصفیان (۱۳۸۸) در نتیجه تحقیقی با عنوان «شناسایی عوامل موثر در انحرافات جنسی زنان از دیدگاه مردان و زنان» نشان داده است که در بیشتر موارد بیکاری، مهاجرت و ناآشنایی با محیط که خود معلول عواملی چون جستجوی کار یا کسب درآمد بیشتر می‌باشد، علل اصلی انحرافات و برهم‌خوردن روابط خانوادگی هستند. در یک مطالعه مقطعی بین سالهای ۸۸-۸۳ که باقری و فرامرزی (۱۳۸۹) با عنوان «پراکندگی رفتارهای پرخطر جنسی در مشاغل گوناگون» انجام داده‌اند، مراجعه‌کنندگان (آقا و خانم) به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز به روش سرشماری مورد بررسی قرار گرفته و در نتیجه آن اعلام شد که بیشترین میزان شیوع رفتارهای پرخطر جنسی در میان به ترتیب آرایشگران خانم (۳۶٪)، بیکاران آقا (۵۱٪) و نقاشان آقا (۵۳٪) بوده است. نتایج این مطالعه نشان می‌دهد برخورداری پایین برخی از مشاغل از حمایت‌های اجتماعی، چگونگی و شرایط محیط‌کار و سختی کار می‌تواند همراه با افزایش تقاضاهای محیطی و بروز رفتارهای پرخطر برخلاف خواسته فرد، وی را در مسیر انحرافات مختلف اجتماعی منجمله روابط پرخطر جنسی که کلید بسیاری از مشکلات روحی و روانی است، قرار دهد (باقری و فرامرزی، ۱۳۸۹: ۱۰۵). در همین زمینه می‌توان به تحقیق دیگری توسط نصیری و با عنوان «کچروی جنسی، علل و زمینه‌های آن» اشاره نمود که در قسمتی از نتایج این تحقیق آمده است در گروه زنان، ۵۲٪ درصد کچروی جنسی مربوط به زنان خانه‌دار و ۸٪ درصد به زنان آرایشگر، فروشنده و کارگران ساده مربوط می‌شود (نصیری، ۱۳۸۱: ۲۳۳). این در حالی است که برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که ویژگی‌های شخصیتی افراد نیز می‌تواند رفتار جنسی منحرف یا بهنجار را پیش‌بینی کند (rstگار و محمدیان، ۱۳۹۸: ۴۶). بدین ترتیب، انحراف جنسی پدیده‌ای بسیار پیچیده، چندبعدی، ناآشکار و تودرتوست که در جامعه ما به لایه‌های زیرین خزیده و به صورت گستردگی زیست خود به صورت قوی ادامه می‌دهد. گسترش روزافزون این پدیده

خطرناک اجتماعی و پیوند جدایی ناپذیریش با بیماریهایی چون ایدز و حضور پررنگش به عنوان یک معضل اجتماعی که راهی انکار باقی نگذاشته، بویژه در سالهای اخیر توجه زیادی را به خود معطوف نموده و سازمانها و نهادهای اجتماعی را برای مهار و کنترل آن به تکاپو واداشته است. تلاشی که تنها زمانی متمرث مر واقع می‌گردد که شناختی صحیح از این آسیب اجتماعی حاصل شده باشد. در این راستا هدف پژوهش حاضر فرارفتن از نگاه سطحی و بروزنگر نسبت به این پدیده و تلاش برای رسوخ به بطن زندگی اینگونه زنان در پرتو دیدی عمیق و دروننگر است تا درکی ژرف از واقعیت و به عبارتی تجارب زیسته زنان دارای انحراف جنسی حاصل شود.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پیچیدگی پدیده‌ای چون انحراف جنسی زنان ایجاب می‌کند جهت شناخت دقیق و عمیق آن و دست‌یابی به واقعیت از روش تحقیق آمیخته (Mixed Method) استفاده شود. اصل بنیادین تحقیق آمیخته (ترکیبی)، استفاده از تکنیک‌های کمی و کیفی در مراحلی از تحقیق است که می‌تواند به شیوه همزمان (Concurrent) یا متوالی (Sequential) انجام گیرد، به گونه‌ای که دارای نقاط قوت مکمل و نقاط ضعف ناهمپوشان باشند (Creswell et al, 2008:51 ۲۰۰۳:16; Jahnson and Chirstensen, 2008:51). بر اساس این روش‌شناسی، تبیین و تفهیم همزمان پیچیدگی‌ها، ابعاد، ساختار و اشکال پدیده‌ها و واقعیات اجتماعی، استفاده از طرح‌ها، روش‌ها، نظریه‌ها و منابع داده‌ای گوناگون یک ضرورت هستی‌شناسنامی و معرفتی است (محمدپور، ۱۳۹۰: ۸۶). انجام پژوهش بر مبنای طرح تحقیق آمیخته در دو مرحله انجام گرفته است:

مرحله اول: این مرحله از پژوهش به شیوه کیفی و با استفاده از روش پدیدارشناسی انجام گرفت. داده‌های این قسمت از پژوهش مبتنی بر تجربه زیسته زنان آرایشگری است که در زندگی خود انحراف جنسی را حداقل یکبار تجربه کرده‌اند. به دلیل زیست پنهان پدیده‌ای چون «انحراف جنسی» و تابو بودن آن در فهم عمومی جامعه، برای انتخاب پاسخگویان از روش نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شد. ضمن آنکه روش گردآوری داده‌ها فن مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود، به گونه‌ای که به صورت حضوری و انفرادی با زنان آرایشگری که سابقه انحراف جنسی داشتند، گفتگو شد. زمان هر مصاحبه بین ۳۰ تا ۵۰ دقیقه متفاوت بود. با انجام ۱۱ مصاحبه با زنان آرایشگر دارای انحراف جنسی ساکن

چهار شهر حومه تهران (اندیشه، شهریار، ملارد و مارلیک)، اشیاع نظری داده‌ها حاصل شد. به منظور رعایت اخلاق در پژوهش، قبل از انجام مصاحبه در ابتدای امر با مشارکت‌کنندگان در رابطه با هدف پژوهش، محترمانه‌بودن نام و اطلاعات هویتی آنها آگاهی‌های لازم داده شد و همه افراد حاضر در پژوهش با رضایت کامل به انجام مصاحبه پرداختند. بعد از گردآوری فرم‌های تکمیل شده نسبت به پالایش، بازخوانی، دسته‌بندی و ارائه یافته‌ها از طریق فن تحلیل محتوای کیفی متن مصاحبه‌ها اقدام شد. برای تحلیل داده‌ها اقداماتی نظری مرور یادداشت‌های تدوین شده بالاصله بعد از انجام هر مصاحبه برای تعديل و تکمیل مطالب یادداشت‌شده و همچنین گذاری با استفاده از راهبرد هفت مرحله‌ای کلایزی به عنوان یکی از مناسب‌ترین راهبردهای تحلیل داده‌ها در مطالعات پدیدارشناسی توصیفی صورت پذیرفت. بدین منظور گام‌های زیر انجام شد:

۱. تمام روایت‌های ارائه‌شده توسط مشارکت‌کنندگان در مطالعه که به طور مرسوم پروتکل نام دارد، چندین مرتبه مطالعه گردید تا پژوهشگر با آنها مأнос گردد.
۲. به منظور استخراج جملات مهم به هر پروتکل مراجعه گردید و جملات و عباراتی که مستقیماً به پدیده مورد مطالعه مرتبط بود، استخراج گردید.
۳. در گام سوم، به منظور فرموله کردن معانی، تلاش شد تا با مرور مستمر جملات مهم استخراج شده، به درک عمیق معانی هر یک از جملات، پی‌برده شود.
۴. مراحل فوق برای تمامی پروتکل‌های مصاحبه، تکرار گردید و معانی فرموله شده و مرتبط به هم، در قالب خوش‌هایی از تم‌ها (مفهوم‌ها) قرارداده شد.
۵. در ادامه، تلاش شد تا نتایج در قالب توصیفی جامع از موضوع مورد پژوهش، تلفیق گردد.

۶. به منظور درک ساختار ذاتی پدیده، توصیف جامع پدیده تحت مطالعه به صورت بیانیه‌ای صريح و روشن از ساختار اساسی پدیده مورد مطالعه، تدوین گردید.
۷. در انتها، برای اعتباری‌خشی یافته‌ها، نتایج به دست آمده، به مشارکت‌کنندگان ارجاع داده شد و بعد از تعديل‌های مورد نیاز، گزارش نهایی تدوین شد.

مرحله دوم: این مرحله از پژوهش به شیوه کمی و به روش توصیفی-بی‌مایشی انجام شد. در حالیکه جامعه آماری پژوهش یعنی زنان آرایشگر فعلی و دارای مجوز در چهار شهرستان جنوب غربی تهران (اندیشه، شهریار، ملارد و مارلیک) برابر ۶۵۰ نفر اعلام شده بود، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای (بر مبنای هر شهرستان)، بیش از

۲۵۰ پرسشنامه بین ایشان توزیع گردید که در نهایت ۲۰۴ پرسشنامه کامل دریافت شد. به منظور تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه‌ها، از روش تحلیل عاملی تأییدی (Confirmatory factor analysis) و نرم‌افزار SPSS.22 استفاده شد.

ج. یافته‌های پژوهش

۱.۴ تحلیل داده‌های کیفی

پس از انجام مصاحبه تا مرحله اشباع و استخراج مقولات، در نهایت ۵ مقوله اصلی و ۲۰ مقوله فرعی مرتبط با عوامل مؤثر در بروز انحرافات جنسی زنان به دست آمد که در ادامه این مقولات به همراه تعدادی پاسخ‌های شرکت‌کنندکان در پژوهش آورده شده است:

۱.۱.۴ عوامل خانوادگی

که شامل ۶ زیر مقوله است و عبارتند از:

۱.۱.۱.۴ نابسامانی خانواده

در خصوص نقش نابسامانی خانواده، در گرایش زن به انحراف جنسی مصاحبه شونده می‌گوید:^۹

... نابسامانی خیلی تأثیر دارد. یعنی تو زندگی قبلی زن یه کمبودی وجود داشته که بعد توی زندگی با همسرش هم کشیده شده. به نظر من تو زندگی خودم باعث و بانیش اول خودم بودم چون خودم یه کمبودی داشتم تو زندگی قبلیم؛ بعد همسرم یه کمبودهایی برای من ایجاد کرد که این مسائل پیش اومد. مثلاً من پدرم خیلی سخت‌گیر بود، برادر بزرگم هم خیلی سخت‌گیر بود. دو تا برادر تو خونه داشتم که هر روز با هم دعوا می‌کردند و پدرم زیاد رابطه خوبی با برادرها نداشت و دوست نداشتم توی اون خونه باشم و مادرم همیشه نمونه‌ی کسی بود که ارزش یک احترام ساده رو نداشت. پدرم اصلاً براش ارزش قائل نبود و بیشتر به عنوان یک کلفت بهش نگاه می‌کرد. وقتی ازدواج کردم کاملاً با عشق بود ولی این روش مادرم روی من تأثیر گذاشت؛ نداشت خودمو پیدا کنم مثل مادرم شدم. وقتی من بچه‌دارشدم توجهم به اندام خودم، به زیبایی خودم کم شد و همسرم توجهش به من خیلی کم شد بیشتر توجهش به پسرم بود و اینکه اینو از اون لحظه می‌بینم که من زنانگیم یادم رفت و وقتی شوهرم توجهش به من کم شد من دنبال منبع توجه بیرون خونه گشتم.

۲.۱.۱.۴ ارتباط اعضای خانواده

در این خصوص مصاحبه شونده ۶ می‌گوید:

... زمانی که ارتباط بین اعضای خانواده اون طور که باید باشه نیست و هر کی پی کار خودش، خوب مسلمًا تو هم وقتی که بیرون یکی به پیشنهادی بهت بد، جنس مخالف علی الخصوص، خوب مسلمًا به سمتش کشیده میشی. این یه واقعیته.

۳.۱.۱.۴ محبت و توجه خانواده

در این خصوص مصاحبه شونده ۳ می‌گوید:

... اگر محبت خانوادم بیشتر بود کمتر تو این مسیر قرار می‌گرفتم. من تو وجود این آقا چیزهایی پیدا می‌کردم که تو خانوادم نبود. به من محبت می‌کرد. منو دوست داشت. برای من چیزهایی می‌خرید که منو خوشحال می‌کرد. نمی‌دونم برات اثار خریدم، برات فلاں خریدم. این‌ها تو خانواده ما نبود. غذا نمی‌خورم تا تو نخوری، تو خانواده ما اصلاً اهمیت نداره غذا بخورم یا نخورم، بخوابم یا نخوابم. اصلاً برashون مهم نبود و فرقی نمی‌کرد. اما این، جور دیگه بود.

۴.۱.۱.۴ کترل پیش از حد خانواده

در این خصوص مصاحبه شونده ۵ می‌گوید:

... خانواده اوایل دوره راهنمایی که مدرسه می‌رفتم خیلی کترلم می‌کردند. مادرم منو می‌برد و می‌آورد. به خودم می‌گفتم مادرم وقتی من کاری نمی‌کنم چرا باید منو تعقیب کنه. در صورتی که من اصلاً کار اشتباهی نمی‌کرم. این باعث می‌شد که من عقده‌ای بشم یه جواری، خوب برم کاری که نکردم رو انجام بدم حداقل بگن کرم.

۵.۱.۱.۴ فوت پدر یا مادر

در این خصوص مصاحبه شونده ۶ می‌گوید:

... زمانی که پدرم بود (نه اینکه پدر بیاد بگه دوست دارم و فلاں، اصلاً این جور حرف‌ها نیستش) اینقدر پدرم حامی ما بود، اینقدر ما رو از نظر عاطفی تأمین می‌کرد که من اصلاً به این جور چیزها فکر نمی‌کرم. من بعد از زمان فوت پدرم، شوهرم دیگه اون چیزی که می‌خواستم نبود، یعنی حامی نداشتمن. من واقعاً کسی که بهم پیشنهاد داد رو قبول کرم. دست رد به سینه طرف نزدم.

۶.۱.۱.۴ اعتیاد

در این خصوص مصاحبه شونده ۸ می‌گوید:

... مردی که اعتیاد داشته باشه پابند خانواده نیست. شوهرم نمی‌تونه موادش رو تأمین کنه به من میگه از هر جا که می‌دونی برو پول بیار. "از هرجا می‌دونی برو پول بیار" یعنی چی معنیش؟ یعنی برو هر کاری بکن دیگه. فقط اون پولو می‌خواست یعنی خیلی راحت.

۲.۱.۴ عوامل فردی

که شامل ۵ زیر مقوله است و عبارتند از:

۱.۲.۱.۴ سطح تحصیلات

در این خصوص، مصاحبه شونده ۹ می‌گوید:

... خطابین تحصیل کرده و نکرده پیش میاد. شاید تحصیل کرده هم خیلی اشتباه بکنه ولی به نظر من تحصیلات بر نوع رفتار اون شخص تأثیر میداره. اون تحصیل کرده علم این رو داره که مشکل رو از راه علمی و مشاوره حل کنه و خودش رو تصحیح کنه. ولی تحصیل نکرده خودشو توجیه می‌کنه، خودش رو مقصّر نمی‌دونه و همه تقصیرات رو گردن این و اون میندازه.

۲.۲.۱.۴ طلاق

در این خصوص مصاحبه شونده ۱۰ می‌گوید:

... چون شرایط سخت بعد از طلاق رو تجربه کردم و تحت فشار بودم می‌دونم تو این شرایط زن‌هایی که مثل من از لحاظ احساسی حساس هستن نمی‌تونن تحمل کنن و به راحتی وارد رابطه‌های متعدد میشن. کاری که خودم کردم. مدام دنبال سکس و توجه بودم. هیچ کدام راضیت نمی‌کنن و مدام دنبال یک نفر بهتر هستی. وقتی به خودت می‌ایم می‌بینی عادت کردي به رابطه. اینجا دیگه براشون خرج می‌کنی تا کنارت بمومن و این خیلی بده.

۳.۲.۱.۴ فقر مالی

در این رابطه مصاحبه شونده ۱۱ می‌گوید:

... نابسامانی خانواده صد در صد تأثیر دارد. این نابسامانی وقتی در غالب فقر میاد بیشتر یه آدم رو مجبور میکنه به هم چین اشتباهاتی تن بهه تا جدا شدن پدر و مادر و این جور چیزها.

۴.۲.۱.۴ اعتیاد خود فرد

در این خصوص، مصاحبه شونده ۱ که خانمی متأهل با تجربه‌ی اعتیاد میباشد، میگوید:

... زمانی بود که تنها بودم هیچ کس باهم نبود. دنبال اعتیاد رفتم. افتادم تو این راه که تنهایی هام رو با اون پر کنم. شب، روز، صبح هر موقع وقت میکردم دنبال این کار بودم. بعد از دوباره دیدم یکی او مد سر راه زندگیم. یعنی اونم خودم بهش پیشنهاد دادم. من خواستم اون طرف هم قبول کرد. خیلی اذیت شدم.

۵.۲.۱.۴ آزار جنسی در کودکی

در این خصوص، مصاحبه شونده ۱ میگوید:

... توی شربت مامانم قرص خواب آور ریخته بود که بتونه بیاد تو اتاق من. او مد به من احساس محبت بکنه. دستم رو بگیره، بوسم کنه.... گفتم من تو رو دیدم که با مامانم بودی. گفت من بخاطر تو مجبور شدم با مامانت باشم. گفتم مگه آدم مجبوری میتونه بغل یکی دیگه بخوابه؟ بعد اون جوش آورد. خواست به من نزدیک بشه. گفتم مگه من مثل مامانم هستم. گفت تو این خونه همه عین هم هستن و

۳.۱.۴ عوامل اقتصادی

که شامل ۳ زیر مقوله است و عبارتند از:

۱.۳.۱.۴ سرپرست خانوار بودن

در این خصوص، مصاحبه شونده ۹ میگوید:

... یک مرد به خاطر قابلیتهایی که دارد، بخاطر مردانگی‌ای که دارد وقتی سرپرست خانواده هست فشارهای روانی رو میتوانه تحمل کنه. ولی یک زن وقتی فشار همه زندگی روش باشه، (همانطور که من بودم) بخاطر اینکه به همه ثابت کنه کم نمیاره امکان دارد همه کار بکنه که نشون بده من کم نمیارم حتی ممکنه به انحرافات کشیده بشه.

۲.۳.۱.۴ بیکاری سرپرست خانواده

در این خصوص، مصاحبه شونده ۴ می‌گوید: «... من کسی رو که دوست نداشته باشم، اگر از لحاظ مادی وضعش خوب باشه کنارش می‌مونم برام مهم نیست، ولی در کنارش کسی رو دارم که دوستش داشته باشم. این جوری نیست که فقط با این آقا باشم».

۳.۳.۱.۴ رفاه اقتصادی

در این خصوص، مصاحبه شونده ۹ می‌گوید:

... من از دوره نامزدی شروع کردم به کارکردن، همسر من مردانگیش رو از دست داد، دیگه هزینه‌های منو نمی‌داد. یه خانم که استقلال مالی داره و مثل من ضعف احساسی داره، رفاه مالیش رو خرج این کار می‌کنه. درسته؛ آدم وقتی پول داشته باشه یه کارهای اشتباهی می‌کنه، بخاطر اینکه دستش برای اشتباه کردن زیاد بازه.

۴.۱.۴ عوامل فرهنگی

که شامل ۳ زیر مقوله است و عبارتند از:

۱.۴.۱.۴ اعتقادات مذهبی

در این خصوص، مصاحبه شونده ۴ می‌گوید: «... خیلی تأثیر داره. قبلاً رو من خیلی تأثیر داشت. قبل‌آ که خونه شوهرم بودم اعتقادات مذهبی من بیشتر بود همین باعث می‌شد به سمت افراد دیگه کشیده نشم، اصلاً بهش فکر نکنم».

۲.۴.۱.۴ شبکه‌های اجتماعی مجازی

در این خصوص مصاحبه شونده ۹ می‌گوید: «... یه جایی هست که همه‌جور آدمی هست، ارتباط چشم در چشم وجود نداره، امکان دروغ گفتن تو ش راحت‌تره، تنوع هم زیاد هست. خوب طبعاً خیلی آدم تو این مسیر وسوسه می‌شه و خیلی بیشتر تأثیر داره».

۳.۴.۱.۴ رسانه‌ها

در این خصوص، مصاحبه شونده ۳ می‌گوید:

... الان رسانه‌های ما یه جورایی دارن به مردم یاد میدن که چیکار کنن. بیشتر خیانت‌ها رو نشون میدن. طلاق‌ها رو نشون میدن. همین‌ها تأثیر منفی داره. وقتی تو شبکه‌های

ماهواره‌ای می‌دیدم که خانم با یه آقایی در ارتباطه که این آقاhe زن داره و بچه داره و اصلاً مسئله‌ای نیست، منم تو نستم با این مسئله کنار بیام با مردی باشم که زن و بچه داره.

۱۵.۱.۴ عوامل اجتماعی

که شامل ۳ زیر مقوله است و عبارتند از:

۱۵.۱.۴.۱ جایگاه اجتماعی

در این خصوص، مصاحبه شونده ۱ می‌گوید:

... هر چی بیشتر می‌شناسن بیشتر پیشنهاد میدن. من اگر جایی باشم که مامانم رو نشناستد بهم پیشنهاد نمیدن. من الان دارم جای دیگه زندگی می‌کنم. تو اون منطقه هیچ کس نمی‌دونه من کی هستم. مجردم یا متاهلم. تا حالا اونجا کسی نگفته که امشب بیام خوتوون بیکار نباشی. الان اونجا ۷ ساله زندگی میکنم حتی تو آپارتمانم کسی چیزی نگفته. اما خونه مادرم بهم گفت. از بقال و چقال، همه بهم پیشنهاد میدن. مامانت اینجوریه تو هم اینجوری‌ای. آتیشت میزمن.

۱۵.۱.۴.۲ منطقه زندگی

در این خصوص، مصاحبه شونده ۵ می‌گوید: «... آره. خیلی مهمه. در جاهائی که آدمهای مختلف (از نظر فرهنگی) زندگی می‌کنن، می‌بینی از اونها یاد می‌گیری. دوستانی داشتم که اینجوری بودن. منم دلم می‌خواست مثل اونها باشم. در صورتی که کارم خیلی اشتباه بود».

۱۵.۱.۴.۳ وجود دوستان کجر و

در این خصوص مصاحبه شونده ۸ می‌گوید: «... برای خیلی‌ها تأثیر میداره. چجوری تأثیر میداره؟ طرف می‌شینه میگه که من چه چیز از دوستم کمتره؟ از فردا میرم یکی رو پیدا می‌کنم که هم از نظر مالی تأمینم که هم باهاش رابطه جنسی داشته باشم». برای درک جامع اطلاعات برگرفته از عبارتهای ذکر شده توسط افراد شرکت‌کننده و الهام‌های برگرفته از آن، یافته‌های مزبور در قالب جدول ۱ تنظیم و تلخیص شده است. این جدول فهرستی از مقوله‌ها و زیرمقوله‌های (کدها) مستخرج از متن مصاحبه‌ها است که

همراه با تکرار هر زیرمقوله در مصاحبه‌ها می‌باشد و مشخص می‌کند چند نفر از مصاحبه‌شوندگان با تأثیر آنها بر بروز انحرافات جنسی زنان آرایشگر موافق بوده‌اند.

جدول ۱. فهرست مقوله‌های اصلی، مقوله‌های فرعی و گزاره‌های مفهومی همراه با تکرار هریک در متن مصاحبه‌ها.

تکرار کد	گزاره‌های مفهومی اولیه	مفهومهای فرعی	مفهومهای اصلی
۸	کمبودهای مرتبط با نیازهای اولیه افراد از جمله نیازهای فیزیولوژیک	نابسامانی خانواده	عوامل خانوادگی
۸	عدم وجود فضای امن در خانواده/دعوا و مرافق بین اعضای خانواده	ارتباط اعضای خانواده	
۵	عدم محبت از سوی پدر، مادر و برادر بزرگتر/عدم محبت از سوی شوهر	محبت و توجه خانواده	
۷	ممانعت از ارتباط دوستانه با همجنسان در دوره نوجوانی	کنترل بیش از حد خانواده	
۴	فوت پدر/فوت مادر	فوت پدر یا مادر	
۵	اعتیاد همسر/ اعتیاد پدر/اعتیاد برادر	اعتیاد اعضای اصلی خانواده	
۱	عدم توانایی در حل مشکلات فردی به خاطر دانش کم	سطح تحصیلات	
۸	تن دادن به هر کاری برای تامین مواد مخدر/با افراد معتمد سر یک سفره نشستن	اعتیاد	عوامل فردی
۴	عدم ارضاء تمایلات جنسی/نیاز به محبت دیدن از سوی جنس مخالف	طلاق	
۵	کمبود مالی برای تامین مایحتاج زندگی	فقر مالی	
۴	مورد تجاوز قرار گرفتن توسط دوست پسر مادر/برادر/نایپدری و...	آزار جنسی در کودکی	
۵	ناتوانی در تامین نیازهای مادی افراد تحت سرپرست زن/نگرش غلط جامعه به زنان مطلقه و بیوه	سرپرست خانوار بودن	عوامل اقتصادی
۳	فقر ناشی از ناتوانی شوهر یا پدر در کسب درآمد	بیکاری سرپرست خانواده	
۱	استفاده از پول برای تامین نیاز عاطفی و محبت/ استفاده از پول برای احراز هویت	رفاه اقتصادی	
۳	عدم اعتقاد به باورهای دینی و مذهبی/ نترسیدن از انجام گناه	اعتقادات مذهبی	عوامل فرهنگی
۷	سهولت ارتباط با افراد ناشناس در جنس مخالف/سهولت	شبکه‌های	

	دروع گفتن	اجتماعی	
۶	مشاهده فیلم‌های مروج بی‌بندوبیاری از ماهواره‌ها	رسانه	
۴	شهرت مادر به روسبیگری/ترسیدن از آبروریزی	جایگاه اجتماعی	
۶	سکونت در محله‌هایی که نزد بالای مهاجرت دارند/مناطقی که چندفرهنگی هستند	منطقه زندگی	عوامل اجتماعی
۵	همنشینی با دوست گرفتار انحراف جنسی/رقابت در داشتن ارتباط نامشروع	وجود دوستان کجرو	

۲.۴ تحلیل داده‌های کمی

پس از آنکه مقوله‌های اصلی و فرعی موثر در بروز انحرافات جنسی زنان در نتیجه پژوهش کیفی و از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با زنان آرایشگر دارای سابقه انحراف جنسی مشخص شد، با هدف افزایش قابلیت تعیین پذیری یافته‌ها، پژوهش کمی با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته انجام پذیرفت. این پرسشنامه شامل ۴۰ گویه در خصوص مقوله‌های اصلی و فرعی موثر در بروز انحراف جنسی با مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم(۱) تا کاملاً موافقم(۵) و ۴ سوال در بخش اطلاعات جمعیت‌ساختی بود. از جمله شاخص‌های روان‌سنجی که باید مورد توجه پژوهشگر قرار گیرد، شاخص روایی (Validity) است. در این پژوهش، برای تامین روایی ابزار از روش قضاوی (Judgmental Method) استفاده شد. برای این منظور، پس از تدوین اولیه پرسشنامه پژوهش، نمونه‌ای از آن در اختیار تعدادی از صاحب‌نظران این حوزه و چندین تن از اساتید دانشگاهی آشنا به مباحث علوم اجتماعی و بویژه آسیب‌های اجتماعی قرار گرفت و نظر آنان در اصلاح و تهیه فرم نهایی پرسشنامه اعمال گردید. پس از حذف و یا تغییر برخی از گویه‌ها و اضافه نمودن عبارات جایگزین، پرسشنامه نهایی به تائید ایشان رسیده است. برای تعیین پایایی (Reliability) یا قابلیت اعتماد ابزار پژوهش نیز از روش برآورد ضریب آلفای کرونباخ که همسانی درونی ابزار اندازه‌گیری را مورد سنجش قرار می‌دهد، استفاده شد. این مقدار توسط نرم افزار SPSS.22 برای کل پرسشنامه برابر ۰/۹۴ است که نشان‌دهنده پایایی مطلوب ابزار پژوهش می‌باشد.

۱۰.۴ ویژگی‌های فردی- جمعیت‌شناختی شرکت کنندگان

همانطور که جدول ۲ نشان می‌دهد از ۲۰۴ پاسخ‌دهنده به ابزار پژوهش ۲۷/۶ درصد (برابر ۵۵ نفر) در محدوده سنی ۲۶ تا ۳۰ سال قرار دارد. ۷۳/۶ درصد (برابر ۱۴۵ نفر) متاهل هستند. از نظر میزان تحصیلات، ۶۳/۳ درصد پاسخ‌دهنده‌گان (برابر ۱۲۴ نفر) دارای مدرک دیپلم یا فوق دیپلم بوده و از نظر وضعیت سکونت، ۶۷/۳ درصد آنها (برابر ۱۲۷ نفر) به گونه‌ای است که همراه با همسر و فرزند خود زندگی می‌نمایند.

جدول ۲. توزیع فراوانی ویژگی‌های فردی- جمعیت‌شناختی شرکت کنندگان

ردیف	متغیر	سطح	فراوانی	درصد فراوانی	نما
۱	سن	کمتر از ۲۰	۷	۳/۵	۲۶ تا ۳۰ سال
		۲۵ تا ۲۰	۵۰	۲۵/۱	
		۳۰-۲۶	۵۵	۲۷/۶	
		۳۵-۳۱	۴۳	۲۱/۶	
		بیشتر از ۳۵	۴۴	۲۲/۱	
۲	وضعیت تأهل	متاهل	۱۴۵	۷۳/۶	متاهل
		مجرد	۳۶	۱۸/۳	
		مطلقه	۱۶	۸/۱	
۳	میزان تحصیلات	کمتر از دیپلم	۴۳	۲۱/۹	دیپلم و فوق دیپلم
		دیپلم و فوق دیپلم	۱۲۴	۶۳/۳	
		لیسانس	۲۴	۱۲/۲	
		فوق لیسانس	۵	۲/۶	
۴	وضعیت سکونت	تنها	۹	۴/۴	با همسر و فرزند
		با همسر و فرزند	۱۲۷	۶۷/۳	
		با پدر و مادر	۵۰	۲۶/۹	

۱۰.۴ نظر پاسخ‌دهنده‌گان درباره عوامل موثر در انحراف جنسی زنان آرایشگر

جدول ۳. رتبه بندی متغیرهای موثر در بروز انحراف جنسی زنان

رتبه	متغیرها	میانگین *	انحراف استاندارد	ضریب تغییرات
۱	استقلال مالی زنان در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۶۹	۱/۲۹	۲/۰۹
۲	سطح تحصیلات زنان در بروز انحرافات جنسی تأثیر گذار است	۲/۷۶	۱/۳۲	۲/۱۰

سبیشناسی انحراف جنسی زنان و راهکارهای ... (مهدی محمودی و فاطمه قادری) ۲۰۹

۳	فوت پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۱۱	۱/۱۱	۲/۳۴
۴	محبت و توجه بیش از حد در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۱۱	۱/۲۷	۲/۶۸
۵	سرپرست خانوار بودن زنان در بروز انحرافات جنسی مؤثر است	۲/۱۳	۱/۲۱	۲/۵۸
۶	فوت مادر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۲۱	۱/۱۴	۲/۵۱
۷	بیکاری پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۲۱	۱/۲۷	۲/۸۱
۸	منطقه زندگی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۲۶	۱/۳۸	۳/۱۲
۹	تماشای فیلم‌های سینمایی و تلویزیون در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۳۱	۱/۲۱	۲/۷۹
۱۰	اعتباد پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۴۰	۱/۲۹	۳/۱۰
۱۱	عدم امکانات تفریحی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۴۴	۱/۲۱	۲/۹۴
۱۲	بیکاری همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۴۶	۱/۳۱	۳/۲۲
۱۳	طلاق از همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۵۶	۱/۲۸	۳/۲۸
۱۴	عدم اعتقادات مذهبی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۵۷	۱/۲۳	۳/۴۲
۱۵	جایگاه اجتماعی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۶۱	۱/۱۹	۳/۱۱
۱۶	رفاه اقتصادی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۶۸	۱/۲۰	۳/۲۲
۱۷	عدم ارتباط صمیمانه بین پدر و دختر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۷۲	۱/۲۳	۳/۳۵
۱۸	فقر مالی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۷۸	۱/۳۰	۳/۶۳
۱۹	دیدن سریال‌های خارجی در ماهواره در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۸۰	۱/۲۴	۳/۴۹
۲۰	طلاق پدر و مادر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۸۲	۱/۲۳	۳/۴۷
۲۱	شبکه‌های مجازی تلگرام، اینستا گرام و... در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۸۳	۱/۲۶	۳/۵۶
۲۲	روابط والدین در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۸۵	۱/۱۸	۳/۳۶
۲۳	کتول بیش از حد خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۹۰	۱/۱۶	۳/۳۷
۲۴	اعتباد همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۹۱	۱/۲۵	۳/۶۴
۲۵	وسایل ارتباط جمعی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۹۳	۱/۱۳	۳/۲۹
۲۶	عدم ارتباط صمیمانه بین مادر و دختر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۲/۹۹	۱/۱۸	۳/۵۳
۲۷	تجربه‌های جنسی در دوران کودکی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۰۶	۱/۱۵	۳/۵۳
۲۸	ارتباط اعضای خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۰۹	۱/۱۱	۳/۴۳

۲۹	مشاهده صحنه‌های جنسی در کودکی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۱۰	۱/۱۴	۳/۵۴
۳۰	رفتار سیزده‌جوانه بین افراد خانواده در در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۱۳	۱/۰۸	۳/۳۸
۳۱	عدم احترام و توجه به شخصیت زنان در خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۲۰	۱/۱۲	۳/۶۰
۳۲	خیانت مرد در در بروز انحرافات جنسی زنان متأهل مؤثر است	۳/۲۴	۱/۲۱	۳/۹۲
۳۳	کمبود محبت در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۵۷	۱/۱۲	۴
۳۴	وجود دوستان کجرو در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۶۶	۱/۰۸	۳/۹۷
۳۵	اعتداد خود فرد در بروز انحرافات جنسی مؤثر است	۳/۷۸	۱/۰۷	۳/۹۵
۳۶	عدم کنترل و نظارت خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۷۱	۱/۰۱	۳/۷۶
۳۷	نابسامانی خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۷۳	۱/۰۷	۳/۹۸
۳۸	عدم توجه به نیازهای عاطفی و جنسی زنان در خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۷۸	۱	۳/۷۸
۳۹	ازدواج‌های تحملی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۷۹	۱/۰۳	۳/۹۲
۴۰	سلامت و امنیت محیط اجتماعی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۸۸	۱/۰۲	۳/۹۴

جدول ۳ رتبه‌بندی ۴۰ متغیر موثر بر بروز انحراف جنسی زنان آرایشگر را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج و داده‌های این جدول، مهم‌ترین عوامل از دیدگاه زنان آرایشگر در بروز اینگونه انحرافات، به ترتیب «استقلال مالی زنان» با ضریب تغییر ۲/۰۹، «سطح تحصیلات زنان» با ضریب تغییر ۲/۱۰، «فوت زود هنگام پدر» با ضریب تغییر ۲/۱۱، «محبت و توجه بیش از حد» با ضریب تغییر ۲/۱۱ و «سرپرست خانوار بودن زنان» با ضریب تغییر ۲/۱۳ مهم‌ترین عوامل در بروز انحراف جنسی زنان به حساب می‌آیند.

۳.۲.۴ شناخت و تحلیل عوامل اصلی موثر در بروز انحراف جنسی زنان

به منظور شناسایی و تعیین عوامل اصلی موثر در بروز انحراف جنسی زنان از تحلیل عاملی استفاده شد. محاسبات آماری اولیه نشان داد که شرایط لازم برای انجام دادن تحلیل عاملی؛ یعنی بزرگتر از صفر بودن دترمینان ماتریس (Matrix Determinant) همبستگی برای پی بردن به نبودن همسانی میان متغیرها، KMO (Kaiser meyer olkin) بزرگتر از ۰/۷ برای آگاهی از کفایت تعداد نمونه‌ها و معنادار بودن آزمون بارتلت (Bartlett) وجود دارد که بیانگر همبستگی بین متغیرهاست. براساس یافته‌های به دست آمده، مقدار KMO برابر با

۰/۷۹۲ و آماره بارتلت معادل ۲۰۹۸/۰۶۲ و در سطح یک درصد معنادار بود که حاکی از مناسب بودن همبستگی متغیرهای وارد شده برای تحلیل عاملی است. در این بررسی ۵ عامل با مقادیر ویژه بالاتر از یک استخراج شدند و متغیرها براساس بار عاملی و پس از چرخش عاملی متعامد به روش واریماکس (Varimax Rotation)، در این عوامل دسته‌بندی شدند. در جدول ۴ عاملها و مشخصات آنها نشان داده شده است.

جدول ۴. عوامل استخراج شده همراه با مقدار ویژه، درصد واریانس و درصد تجمعی آنها

عامل‌ها	مقدار ویژه	درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
عامل اول	۱۱/۴۰	۲۸/۵۱	۲۸/۵۱
عامل دوم	۲/۶۹	۶/۷۱	۳۵/۲۲
عامل سوم	۲/۲۱	۵/۰۲	۴۰/۷۴
عامل چهارم	۱/۹۳	۴/۸۳	۴۵/۵۸
عامل پنجم	۱/۶۷	۴/۱۶	۴۹/۷۴

بر اساس اطلاعات مندرج در جدول ۴، بیشترین مقدار ویژه برابر با ۱۱/۴۰ مربوط به عامل اول است که ۲۸/۵۱ درصد واریانس کل (Global Variance) را تبیین می‌کند. مقدار واریانس تجمعی تبیین شده توسط این پنج عامل در مجموع برابر ۴۹/۷۴ درصد است که نشان می‌دهد متغیرهای موجود در این ۵ عامل نزدیک به ۵۰ درصد از کل تغییرات مربوط به عوامل موثر در گرایش زنان به انحراف جنسی را تبیین می‌کنند که نشان‌دهنده درصد نسبتاً خوبی از واریانس تبیین شده توسط این عامل‌هاست و واریانس باقی‌مانده مربوط به متغیرهایی است که در این تحقیق بررسی نشده است.

همچنین، وضعیت قرارگیری متغیرها در عوامل نامگذاری شده به همراه بار عاملی آنها به شرح جدول ۵ است.

جدول ۵. عوامل و متغیرهای زیرمجموعه هر یک از آنها.

نام عامل	متغیرها	بار عاملی
۱۴۰۰	نابسامانی خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است اعتیاد همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است طلاق پدر و مادر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است ازدواج های تحمیلی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است عدم احترام و توجه به شخصیت زنان در خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است طلاق از همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است کنترل بیش از حد خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است اعتیاد پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۰/۵۹۸ ۰/۵۸۷ ۰/۵۱۳ ۰/۷۶۰ ۰/۷۱۴ ۰/۵۱۲ ۰/۴۷۶ ۰/۶۲۵
	فوت پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است عدم توجه به نیازهای عاطفی و جنسی زنان در خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است سرپرست خانوار بودن زنان در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۰/۴۶۳ ۰/۴۵۱ ۰/۴۵۵ ۰/۵۲۹ ۰/۵۸۳ ۰/۵۳۸ ۰/۶۲۷ ۰/۵۷۹ ۰/۳۶۶ ۰/۴۸۲
	بیکاری پدر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است رفاه اقتصادی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است عدم امکانات تفریحی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است فقر مالی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است بیکاری همسر در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است استقلال مالی زنان در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است سطح تحصیلات زنان در بروز انحرافات جنسی تأثیرگذار است	۰/۴۰۲ ۰/۵۴۵ ۰/۵۰۴ ۰/۴۶۹ ۰/۶۹۶ ۰/۷۳۸ ۰/۶۳۱ ۰/۴۳۸
	مشاهده صحنه های جنسی در کودکی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است تماشای فیلم های سینمایی و تلویزیون در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است تجربه های جنسی در دوران کودکی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است عدم اعتقادات مذهبی در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است عدم کنترل و نظارت خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است اعتیاد خود فرد در بروز انحرافات جنسی مؤثر است ارتباط اعضای خانواده در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است کمبود محبت در بروز انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۰/۴۰۲ ۰/۵۴۵ ۰/۵۰۴ ۰/۴۶۹ ۰/۶۹۶ ۰/۷۳۸ ۰/۶۳۱ ۰/۴۳۸

سبیشناسی انحراف جنسی زنان و راهکارهای ... (مهدی محمودی و فاطمه قادری) ۲۱۳

۰/۵۶۲	رفتار سنتیز مجویانه بین افراد خانواده در برخورد با زنان مؤثر است	۴ ۳ ۲ ۱
۰/۷۳۹	عدم ارتباط صمیمانه بین مادر و دختر در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۹۱	محبت و توجه بیش از حد در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۵۷۶	روابط والدین در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۸۳	عدم ارتباط صمیمانه بین پدر و دختر در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۷۵	خیانت مرد در برخورد با زنان متاثر مؤثر است	
۰/۶۹۸	وسایل ارتباط جمعی در برخورد با زنان مؤثر است	۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱
۰/۵۶۵	وجود دوستان کجرو در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۵۰۳	سلامت و امنیت محیط اجتماعی در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۲۷	دیدن سریال های خارجی در ماهواره در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۸۷	جایگاه اجتماعی در برخورد با زنان مؤثر است	
۰/۴۸۸	منطقه زندگی در برخورد با زنان مؤثر است	

همانطور که نتایج جدول ۵ نشان می دهد، در نهایت متغیرهای مربوط به عوامل موثر در گرایش زنان به انحراف جنسی در قالب پنج دسته قابل طبقه بندی هستند. هشت متغیر عامل اول را تشکیل داده اند که آنها را متغیرهای مربوط به خانواده نامگذاری کرده ایم. عامل دوم با ده متغیر، مربوط به اقتصاد تشخیص داده شده اند. عامل سوم شامل هشت متغیری است که مربوط به فرهنگ می باشد و طبقه چهارم، متغیرهای مربوط به فرد است که شش متغیر در این طبقه قرار گرفته اند. در نهایت طبقه پنجم را متغیرهای مربوط به اجتماع نامگذاری کرده ایم که شامل شش متغیر می باشد.

۳.۴ راهکارهای پیشگیری از برخورد با زنان

در نهایت از پاسخ دهنده کان خواسته شده است که نظر خود را درباره ده راهکار پیشگیری از برخورد با زنان اعلام نمایند. لازم به ذکر است، ده راهکار معرفی شده براساس نتایج مصاحبه هایی است که در بخش کیفی پژوهش توسط شرکت کنندگان در پژوهش پیشنهاد شده است. در جدول ۶ این راهکارها به ترتیب اولویت و اجماع نظری که در بین پاسخ دهنده کان درباره آنها وجود داشته است، معرفی شده اند.

جدول ۶. رتبه‌بندی راهکارهای پیشگیری از بروز انحراف جنسی در بین زنان

رتبه	متغیرها	میانگین*	انحراف استاندارد	ضریب تغییرات
۱	کنترل شبکه های مجازی در پیشگیری از انحرافات جنسی مؤثر است	۳/۵۵	۱/۳۲	۲/۷۰
۲	اعتقادات مذهبی در پیشگیری از انحرافات جنسی مؤثر است	۳/۵۸	۱/۱۷	۳/۰۷
۳	تامین مالی و عاطفی زنان از طرف همسر در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۴	۱/۱۱	۳/۵۹
۴	مطالعه و آگاهی درباره جایگاه و نقش زن در خانه و اجتماع از پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۹۶	۱/۰۲	۳/۸۸
۵	مطالعه جهت شناخت مردان در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان متأهل مؤثر است	۳/۸۱	۰/۹۷	۳/۹۱
۶	مطالعه و آگاهی درباره شناخت خود در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۳/۹۹	۰/۹۵	۴/۲۰
۷	ایجاد مراکز حمایت از زنان و دختران آسیب دیده از خانواده در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۴/۱۶	۰/۹۷	۴/۲۸
۸	ارتباط صمیمانه بین اعضای خانواده در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۴/۱۳	۰/۹۶	۴/۳۰
۹	توجه و محبت به دختران در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۴/۱۵	۰/۸۹	۴/۶۹
۱۰	توجه به نیازهای عاطفی زنان در پیشگیری از انحرافات جنسی زنان مؤثر است	۴/۴۲	۰/۸۱	۵/۴۵

همانطور که مشاهده می‌شود، بر اساس نظر شرکت‌کنندگان در پژوهش سه اولویت اول برای پیشگیری از بروز انحراف جنسی در زنان به ترتیب عبارتند از «کنترل شبکه‌های مجازی»، «ترویج اعتقادات مذهبی» و «تامین مالی و عاطفی زنان» می‌باشد.

۵. نتیجه‌گیری

پدیده‌های اجتماعی به جهت ماهیت پیچیده آنها کمتر با رویکرد تک‌عاملی تبیین می‌شوند. بررسی و تحلیل عوامل مؤثر در انحرافات جنسی زنان نیز از این قاعده مستثنی نیست. انحراف جنسی در نزد زنان نوعی رفتار خطرناک است که به سبب آمیختگی دلایل چندگانه فردی، خانوادگی و ساختاری در بروز آن، فرار قربانیان از این گردداب سهمگین بسیار دشوار می‌نماید (سیمینو (Cimino)، ۲۰۱۲: ۱۲۴۸). از این‌رو، در مطالعه حاضر به تحلیل کیفی و

کمی عوامل موثر در بروز انحراف جنسی زنان و شناسایی مهمترین راهکارها در پیشگیری از آن پرداخته شده است. بر این اساس، در بخش کیفی پژوهش، ابتدا با زنان آرایشگر دارای انحراف جنسی به مصاحبه نیمه‌ساختارمند اقدام گردید. به طور کلی، افراد مصاحبه شده عوامل موثر در بروز انحراف جنسی زنان را در قالب ۵ مقوله اصلی شامل "عوامل خانوادگی"، "عوامل فردی"، "عوامل اقتصادی"، "عوامل فرهنگی"، "عوامل اجتماعی" و ۲۰ مقوله فرعی معرفی کردند. این یافته تحقیق با نتایج پژوهش‌های یاوری و همکاران (۱۳۹۶)، ژیان پور و ملک احمدی (۱۳۹۴)، مروتی و همکاران (۱۳۹۳)، رفت‌جه و بهرامی (۱۳۹۰)، محمدی‌نیا (۱۳۸۰)، واصفیان (۱۳۸۸)، خطیب‌زاده (۱۳۹۲)، فتحی و همکاران (۱۳۹۲)، جاوید و شاهمرادی (۱۳۹۲)، شهریاری و همکاران (۱۳۹۲)، باقری و فرامرزی (۱۳۸۹)، دغاغله و کلهر (۱۳۸۹)، محبوبی‌منش (۱۳۸۸)، قاسمی‌روشن (۱۳۸۸)، منصوریان (۱۳۸۸)، غلامی و طلابی (۱۳۸۷)، احمدی (۱۳۸۴)، اشرفی و دهقان (۱۳۸۲)، نصیری (۱۳۸۱)، صارمی (۱۳۸۰)، لانگستروم و هنسون (۲۰۰۶)، لیو (۲۰۱۲)، سن (۱۹۸۹) که هر کدام به بررسی تاثیر یک یا چند عامل فوق پرداخته‌اند، همخوان و همسو است. همچنین؛ در بخش کمی تحقیق و با هدف افزایش قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌های بخش کیفی، پرسشنامه تحقیق که مشکل از ۴۰ گویه برگرفته از یافته‌های کیفی تحقیق بود در اختیار بیش از ۲۰۰ زن آرایشگر قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که از دیدگاه این گروه از افراد، عواملی چون «استقلال مالی زنان»، «سطح تحصیلات زنان»، «فوت زود هنگام پدر» و «سرپرست خانوار بودن زنان» از جمله مهمترین عوامل موثر در بروز انحراف جنسی زنان محسوب می‌شوند. بررسی پیشینه تحقیق دلالت بر این دارد که نتایج تحقیقاتی چون یاوری و همکاران (۱۳۹۶)، سن (۱۹۸۹)، اشرفی و دهقان (۱۳۸۲)، دغاغله و کلهر (۱۳۸۹)، شهریاری و همکاران (۱۳۹۲) با یافته‌های ذکر شده همخوانی دارد. در این رابطه، یاوری به نقل از شیخ‌خاوندی (۱۳۸۶) برخورداری از رفاه اقتصادی برای تامین بار عاطفی و احراز هویت فردی را از جمله عوامل موثر در بروز انحراف جنسی ذکر می‌کند. همچنین؛ سن (۱۹۸۹) از جمله عوامل موثر در روسپی‌گری زنان را سواد کم ذکر کرده است. اشرفی و دهقان (۱۳۸۲) نیز عاملی چون «فوت زود هنگام پدر یا مادر» را به دلیل اینکه شرایط سوءاستفاده از کودک را ممکن‌تر می‌سازد و کودک را با شرایطی چون اختلال روانی، گوشه‌گیری، خیال‌بافی و طغیان‌گری مواجه می‌سازد، عاملی بر بروز انحراف جنسی این گروه از افراد معرفی می‌کنند. علاوه بر این؛ دغاغله و کلهر (۱۳۸۹)، زنان سرپرست خانوار

را به منزله یک نقطه کانونی می‌دانند که هم از دیگر آسیب‌ها به شکل مستقیم و غیرمستقیم تأثیر می‌پذیرد و هم آنکه خود می‌تواند زمینه‌ساز و تقویت‌کننده دیگر آسیب‌ها باشد. همچنین؛ شهریاری و همکاران (۱۳۹۲) سختی و مشکلات تامین اقتصادی زندگی برای زنان سرپرست خانواده و نگرش غلط جامعه به زنان مطلقه و بیوه را از جمله عواملی ذکر می‌کند که در بروز انحراف جنسی این افراد موثر است.

علاوه بر این؛ در خصوص شناسایی مهمترین راه‌های پیشگیری از بروز انحراف جنسی زنان به ترتیب «کترل شبکه‌های مجازی»، «ترویج اعتقادات مذهبی» و «تامین مالی و عاطفی زنان» توسط شرکت‌کنندگان در پژوهش معرفی شده‌است که با یافته‌های پژوهش‌هایی چون فرزندوحوی و همکاران (۱۳۹۱) و آجدانی و طباطبایی (۱۳۹۰) همخوانی دارد. در این خصوص، فرزندوحوی و همکاران (۱۳۹۱) دو دسته راهکارهای فردی و اجتماعی را برای جلوگیری از انحراف جنسی از دیدگاه قرآن و روایات ذکر کرده‌اند که در میان راهکارهای فردی، پاییندی به اعتقادات و باورهای دینی و مذهبی از جمله راه‌های جلوگیری از بروز انحراف جنسی ذکر شده‌است. همچنین؛ در بعد اجتماعی، تمکین در امور زناشویی و جذب یکدیگر از طریق عشق و علاقه‌ای که زن و شوهر به یکدیگر نشان می‌دهند، امتناع از دوستی با جنس مخالف و کترل و نظارت بر رفتار زنان و دختران (که دو مورد اخیر به وفور در شبکه‌های اجتماعی مجازی به چشم می‌خورد) به عنوان برخی راهکارهای جلوگیری از انحراف جنسی ذکر شده‌است.

برگرفته از یافته‌های تحقیق، در پایان توصیه می‌شود، اولاً؛ افزایش آگاهی‌های زنان جامعه یکی از موثرترین راه‌ها برای پیشگیری از وقوع آسیب‌های اجتماعی از جمله انحراف جنسی است و برای این منظور تقویت کمی و کیفی کلاس‌های آموزشی و نشست‌های اخلاقی و دینی با تأکید بیشتر بر ویژگی‌های شخصیتی، جنسی و عاطفی مادران و دختران بسیار موثر است. ثانياً؛ توجه بیشتر و برنامه‌ریزی صحیح در سیاست‌گذاری کشور برای گذراندن اوقات فراغت زنان در تمام گروه‌های سنی و بهویژه بانوان خانه‌دار امری ضروری به‌نظر می‌رسد و می‌تواند از مشغولیت‌بیش از اندازه آنها به فضای مجازی و بویژه نوع نامطلوب آن بکاهد. ثالثاً؛ ایجاد مراکز حمایت از زنان و دختران آسیب‌دیده از خانواده (همسر یا والدین) و جامعه و محافظت از آنان تا زمان رفع مشکل ایشان نه تنها از هزینه فراوان مراکز نگهداری زنان بزهکار، همچون بهزیستی، زندان و ... می‌کاهد، بلکه

موجب می‌شود قبل از اطلاق برجسب‌هایی چون خیابانی، فراری و زندانی به ایشان، بتوانند از فرصت یک زندگی عادی برخوردار گردند.

پی‌نوشت‌ها

۱. وَالَّذِينَ هُمْ لُفُرُوجُهُمْ حَافِظُونَ (۵) إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أُوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مُلْوَمِينَ (۶) فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأَوْلَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ (۷)

و کسانی که پاکدامنند (۵) مگر در مورد همسرانشان یا کنیزانی که به دست آورده اند که در این صورت بر آنان نکوهشی نیست (۶) پس هر که فراتر از این جوید آنان از حد درگذرند گانند (۷).

کتاب‌نامه

قرآن کریم

آجدانی، نسرین؛ طاهره، طباطبایی امین (۱۳۹۰). راهکارهای مقابله با انحرافات جنسی در قرآن کریم. دوفصلنامه علمی- ترویجی بانوان شیعه، شماره ۲۷. صفحه ۱۸۳-۲۱۴.

احمدی، حبیب. جامعه‌شناسی انحرافات، تهران: نشر سمت، ۱۳۸۴، چاپ اول، صفحه ۵۷ و ۱۸۷. اشرفی، محمود؛ دهقان، اعظم (۱۳۸۲). بزدیدگان و خانواده. مجله پژوهش‌های مدیریت و راهبردی. سال دهم، شماره ۳۰ و ۳۱. صفحه ۲۴۱-۲۶۵.

باقری، پژمان؛ فرامرزی، حسین (۱۳۸۹). پراکنده‌گی رفتارهای پرخطر جنسی در مشاغل گوناگون افراد مراجعاً کننده به مرکز مشاوره بیماری‌های رفتاری. تحقیقات علوم پزشکی زاهدان، دوره ۱۴، شماره ۲. صفحه ۱۰۵-۱۰۷.

جاوید، محمد؛ شاهمرادی، عصمت (۱۳۹۲). آسیب‌شناسی حقوقی زنان شاغل: با محوریت دستگاه قضایی. مطالعات راهبردی زنان، دوره ۱۵، شماره ۲۰. صفحه ۷۴-۱۱۰.

خطیبزاده، پروین (۱۳۹۲). بررسی آسیب‌های اجتماعی در بافت فرسوده شهری. وعوامل مؤثر بر آن. (بافت فرسوده مناطق ۱۰، ۱۲ و ۱۳ شهر تهران). نشریه اینترنتی نوسازی. سال چهارم، شماره ۲۰.

دغائله، عقیل؛ کلهر، سمیرا (۱۳۸۹). آسیب‌های شهری در تهران: وندالیسم، دختران فراری، زنان سرپرست خانوار و تکدی گری. تهران: جامعه‌شناسان. ۳۶.

رفعت جاه، مریم؛ بهرامی، سمانه (۱۳۹۰). مطالعه انسان‌شناسختی عوامل نابسامانی خانواده در محله سیروس شهر تهران. پژوهش‌های انسان‌شناسی ایران، دوره ۱، شماره ۴. صفحه ۸۵-۱۰۹.

ژیانپور، مهدی؛ ملک احمدی، حکیمه (۱۳۹۴). بازسازی زمینه ای پیامدهای کنش جنسی در اینترنت. مجله مطالعات اجتماعی ایران، دوره نهم، شماره ۲. ۱۰۷-۸۸.

- شایگان، فریبا؛ جلی، معصومه (۱۳۸۹). بررسی عوامل فردی مؤثر بر گرایش بزهکاری زنان. پلیس زن، سال چهارم، شماره سیزدهم. صفحه ۶۳-۱۰۰.
- شایگان، فریبا؛ معمتمدی، صدیقه (۱۳۹۳). بررسی تأثیر عوامل اجتماعی در بزهکاری زنان (مقایسه‌ی زنان بزهکار با زنان غیر بزهکار تحت پوشش بهزیستی رباط کریم). مطالعات راهبردی زنان. سال شانزدهم، شماره ۶۳. صفحه ۱۶۳-۱۹۸.
- شهریاری، عزت؛ سعادتمند، زهره؛ فتاحی‌زاده، مریم السادات؛ محققیان، شهناز (۱۳۹۲). بررسی نیازهای آموزشی زنان سرپرست خانوار شاغل فرهنگی آموزش و پرورش. فصلنامه زن و جامعه، دوره ۴، شماره ۳. صفحه ۴۵-۲۹.
- شیخاووندی، داور (۱۳۸۶). جامعه شناسی انحرافات و مسائل جامعی ایران. تهران: انتشارات قطره. فتحی، منصور؛ فکرآزاد، حسین؛ غفاری، غلامرضا؛ بوالهی، جعفر (۱۳۹۲). عوامل زمینه ساز بی و فایی زناشویی زنان. فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. سال سیزدهم. شماره ۵۱. صفحه ۱۰۹ تا ۱۳۲.
- علاءم فلسفی، احمد (۱۳۹۴). روان‌شناسی انحرافات جنسی. تهران: انتشارات فراروان‌شناسی.
- غلامی، حسین؛ طلابی مزرعه نو، سعیدرضا (۱۸۷). عوامل بروز جرایم جنسی به عنف و راههای پیشگیری از آن. صفحه ۱۸.
- فرزندوحی، جمال؛ موسوی، سیدمحمد؛ فتاحی، امیر (۱۳۹۱). راهکارهای جلوگیری از انحرافات جنسی از دیدگاه قرآن و روایات. پژوهشنامه معارف قرآنی. دوره ۳، شماره ۱۱. صفحه ۳۵-۵۸.
- قاسمی روش، ابراهیم (۱۳۸۸). توانمندی خانواده در پیشگیری انحرافات اجتماعی. مجله مطالعات راهبردی زنان، شماره ۲۵.
- کامرانی فکور، شهربانو (۱۳۸۱). بررسی مقایسه‌ای خصوصیات روان‌شناسی زنان ویژه با زنان عادی، تهران: دانشگاه تربیت مدرس.
- محبوبی منش، حسین (۱۳۸۸). اعتیاد مردان تهدیدی علیه زن و خانواده. فصلنامه کتاب زنان، شماره ۲۲. صفحه ۶۷-۹۰.
- محمدپور، احمد (۱۳۹۰). طرحهای تحقیق با روشهای ترکیبی: اصول پارادایمی و روشهای فنی. مجله مطالعات اجتماعی ایران، ۴(۲). صفحه ۸۱-۱۰۷.
- محمدپور، احمد (۱۳۹۰). روش تحقیق کیفی، ضد روش ۲: مراحل و رویه‌های علمی در روانشناسی کیفی، انتشارات جامعه‌شناسان. جلد ۲. ۸۶.
- محمدپور، احمد؛ صادقی، رسول؛ رضایی، مهدی (۱۳۸۹). روش‌های تحقیق ترکیبی به عنوان سومین جنبش روش شناختی: مبانی نظری و اصول عملی. جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان)، دوره ۲۱، شماره ۲. صفحه ۷۷-۱۰۰.
- محمدی نیا، اسلام‌الله (۱۳۸۰). آن چه یک زن باید باند. قم: انتشارات علمی و فرهنگی صاحب الزمان.
- مروتی، سهراب؛ وحیدنیا، فرحناز؛ صادقی، عماد؛ فتاحی، امیر (۱۳۹۳). علل و عوامل انحرافات جنسی از دیدگاه قرآن و روایات. پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده، سال دوم، شماره ۲. صفحه ۹۳-۱۱۳.

منصوریان، علی اکبر (۱۳۸۸). بررسی رفتارهای پرخطر جنسی، اختلالات جنسی، انحرافات جنسی در مراجعین به مرکز مشاوره سایا از ۱.۱۸۳.۲۰ لغایت ۸۸.۳.۲۰ در شهرستان دامغان. طلوع بهداشت، دوره ۸ شماره (۴-۳)، صفحه ۱۸-۱۹.

نصیری، معصومه (۱۳۸۱). کجروی جنسی، علل و زمینه‌های آن. فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. ۲۲۸-۲۲۱. (۵)۲

واصفیان، فرزانه (۸۸). شناسایی عوامل مؤثر در انحرافات جنسی زنان از دیدگاه مردان و زنان. اسلام و پژوهش‌های تربیتی، شماره ۱. صفحه ۱۴۵-۱۶۶.

یاوری، سوسن؛ حاجی ده‌آبادی، محمد علی (۱۳۹۶). عوامل فحشا در ایران و جرائم ناشی از آن. فصلنامه مطالعات حقوق. سال دوم، شماره ۱۷. صفحه ۱۴۳-۱۶۸.

Creswell, J. W; Plano Clark, V. L; Guttmann, M. L. and Hanson, E. E. (2003). "Advanced Mixed Methods Research Design." In A.Tashakkori and C. Teddlie (Eds.), Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research. PP. 209–240.

Doob, C.B, Sociology: An Introduction. New York: Longman, 2ed, 1988.

Daghaghah, A. and Kalhor, S. (2010). "Urban Damages in Tehran: Vandalism, Runaway Girls, Housewives, and Homicide." Tehran: Sociologists. P.36.

Jahnon, B. and Chirstensen, L. (2008). "Educational Research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches." Needham heights: allyn and bacon.

Jianpour, M. and Malek Ahmadi, H. (2015). "The Contextual Reconstruction of The Consequences of Sexual Intercourse on the Internet." Iranian Journal of Social Studies, V. 9., N. 2. PP. 107 -88.

Langstrom, N. and Hanson, K. R. (2006). "High rates of sexual behavior in the general population: Correlates and predictors." Archives of Sexual Behavior: 35. PP. 37-52. doi:10.1007/s10508-006-8993-y.

Liu, M. (2012). "Chinese Migrant Women in the Sex Industry: Exploring Their Paths to Prostitution." Journal of Feminist Criminology, Vol. 7, No. 4. PP. 327-349.

Rastegar, L. and Mohammadian, A. (2019). "The Role of the Mediator of Attachment Styles in the Relationship between Personality Traits and Fetishism." The Neuroscience Journal of Shefaye Khatam, V. 39. N. 2. PP.44-55.

Saremi, N. A. (2001). "Social Deviations and Subcultures of Conflict." Tehran, Forensic Science Journal, First Edition, p. 155.

Seng, M. (1989). "Child Sexual Abuse and Adolescent Prostitution: A Comparative Analysis of Adolescence in Canadian Center for justice Statistic" Street Prostitution in Canada. Juristat: 13(4).

Sotoudeh, H. (2019). Introduction to Social Injuries, Tehran: Avae Noor.